AVGVSTINI BARBOSÆ, I.V.D. LVSITANI,

PROTONOTARII APOSTOLICI,

OLIM S. CONGREGATIONIS INDICIS CONSVLTORIS, & inſignis Eccleſiæ Vimaranenſis Theſaurarij maioris,

NVNC VERO EPISCOPI VGENTINI, ET A CONSILIIS D. PHILIPPI IV. Hiſpaniarum Regis Catholici,

COLLECTANEA DOCTORVM, TAM VETERVM QVAM RECENTIORVM

IN IVS PONTIFICIVM VNIVERSVM.

TOMVS SECVNDVS.

IN QVO

TERTIVS ET QVARTVS DECRETALIVM LIBRI continentur.

Præfixi ſunt INDICES, Auctorum, Librorum, Titulorum, & Capitulorum; nec-non Capitulorum, & Legum incidenter diſcuſſarum, percommodi.

Vltima editio ab ipſomet Auctore aucta, recognita & à mendis expurgata.

LVGDVNI.

Sumpt. PHIL. BORDE, LAVR. ARNAVD, & PETRI BORDE.

M. DC. LXIX.

CVM PRIVILEGIO REGIS.

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA · SALAMANCA

COLLECTANEA DOCTORVM,

IN LIBRVM TERTIVM DECRETALIVM.

De Vita, & honeſtate Clericorum.

TIT. I.

SVPER hanc rubr. ſcripſerunt Zabarel. Bellam. Ioan. Andr. Imola, Anania, Anchar. Butr. Panorm. Ioan. à Capiſtrano, Guillelm. Durand. *in ſpeculo iuris, lib. 4. ſub hoc tit.* Ioan. de Londris *in breuiario ſanctorum Canon. fol. 173.* Petr. de Rauen. *in compend. iur. Canon.* Martin. Meſnart. *in epitome Decret. fol. 93.* Bernard. Compoſt. *in breuiario iuris Canon.* Dan. Venator. *in analyſi methodica iur. Pontif. à pag. 158.* Goffred. & Hoſtienſ. *in ſumma huius tit.* Alex. Caſſan. & Anaſtaſ. Germon. *in paratitlis ad quinque libros Decretal.* Barthol. Carthagena *in expoſit. tit. iuris Canon.* Zipæ. *in analytica poſtremi iuris Eccleſiaſt. enarrat. pag. 141.* Caniſ. *in ſumm. iuris Canonici,* Cabaſſ. *in eratem. eiuſdem iuris.* nouiſſimè Ioan. Honor. *lib. 3. ſumm. Decretal.* omnes *ſub hac rubr.*

De materia huius tit. latè Campanil. *in diuerſorio iuris Canon rubr. 4.* Camill. Borrel. *in ſumma omnium deciſ. tit. 11.* Carol. de Graſſis *de effectib. clerical. in prælud. à num. 15.*

SVMMARIVM.

1 *Populus à Clero diuiſus eſſe debet quando celebratur.*

2 *Laicis non eſt permiſſum Sacerdotum, & Cleri locum ingredi.*

3 *Laicis permiſſum non eſt in choris, & capellis Eccleſiarum exiſtere, quia confabulantur & deuotionem impediunt.*

4 *Diſpoſitio puniens præſumentem aliquid, non comprehendit eum, qui id bona fide ignoranter, & imprudenter facit.*

CAP. Vt Laici. I. *Ex Conc. Magunt.*

1 QVando ſacra, ſeu diuina Officia celebrantur, Clerici in Choro per cancellos diuiſo debent ſtare ſeparati, vt aut Laici non præſumant ſtare, vel ſedere ſecus Altare inter Clericos, ſed eis ad orandum tantùm, vel communicandum liceat in locum, qui dicitur Sancta Sanctorum, intrare. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabarel. Bellam. Ioan. Andr. Anchar. Imola, Anania, Hoſtienſ. Henric. Butr. Panorm. Bald. Ioan. à Capiſtrano, Cenecl. *collect. 45.* Viu. *in rationali libri tertij iuris Pontificij, pag. 1.* Alagona *in compendio iuris Canon. pag. 353.* remiſſiuè Ximen. *in concord. part. 1.* deſumitur ex Conc. Maguntino c. 13. vt referunt Burchard. *lib. 3. Decret. c. 102.* Ivo *part. 2. c. 137.* Verùm huius text. verba fuiſſe malè conſcripta, & peiùs attributa Conc. Maguntino, aduertit Coniſiitanus noſter Ferdin. Paëz *in repet. c. Miſſas de conſecrat. diſt. 1. n. 49.* ſunt enim, vt ipſe ait, Conc. Turonenſis II. *c. 4. tol. 2. Conciliorum,* cuius verba referuntur ab Ant. Aug. *collect. 1. Decretal. lib. 3. tit. 1. c. 1.*

Vel ſedere inter Clericos, &c. Notatur ad hoc quòd 2
non eſt permiſſum laicis Sacerdotum, & Cleri locum ingredi, vt per Henriq. *in ſumm. lib. 9. c. 25. §. 9. in fine, lit. I.* & Bonifacium II. idipſum conſtituiſſe refert Illeſcas *en la hiſtoria Pontifical. p. 1. lib. 2. in eius vita, fol. 98.* quòd adeò olim obſeruabatur, vt nec Theodoſ. Imperatori Ambroſius voluiſſet permittere ingredi intra cancellos, vbi Clerici pſalmodiãt, prout referunt Hiſtor. Tripart. *lib. 9. c. 30.* Zerol. *in praxi Epiſcop. p. 1. verb. Chorus.* Hieronym. Roman. *de Republ. Chriſtiana lib. 4. c. 2. propè fin.* Pined. *in vita D. Ioan. Baptiſtæ lib. 1. art. 1. c. 8. pag. mihi 150.* Nulli igitur Laicorum ibi cum miniſtris Altaris locum eſſe, dicit text. *in præſenti,* Guillelm. Durand. *de modo gener. Concil. celebr. rubr. 55. n. 3.* itavt nec quidem admitteretur patronus, vt ex mente S. Congr. reſpondit Rot. *in vna Valentina Capellæ 5. Martij 1599.* coram Iuſto; quinimò nec Subdiaconi olim admittebantur, *c. non oportet 23. diſt.* hoc verò intelligitur de loco ad effectum ſedendi, vel ſtandi cum ipſis miniſtris; ſecus verò ad effectum recipiendi ſanctiſſ. Eucharíſtiæ Sacramentum, vel orandi, vt declarat Abbas *in præſenti ſub n. 3. ad fin. verſ. nota.* Panin. *de viſit. part. 2. quæſt. 8. num. 96. verſ. ad orandum tamen.*

Vnde Nauar. *de Oratione cap. 18. num. 72. cum ſeqq.* 3
infert eodem modo laicis permiſſum nõ eſſe in Choris, & Capellis Eccleſiarum exiſtere; quia confabulantur, & deuotionem impediunt, quod & cautum eſt in Concil. Bracharen. IV. *Act. 5. cap. 25.* Grauiter in tales grauis, Sanctus & Doctus inuehitur Epiſcopus Ambroſ. *lib. 3. de Virg.* Maxima, inquit, eſt virtus tacendi, præſertim in Eccleſia: nã quicquam eſt indignius, quàm oracula diuina circumſtrepi ne audiantur, ne credantur, ne reuelentur, circumſonare Sacramenta confuſis vocibus, vt impediatur Oratio pro ſalute deprompta omnium? vnde illud exemplum proditur Alexandro ſacrificante Macedonum Rege puerulum barbarum, qui ei lumen accenderet, excepiſſe ignem brachio, atque aduſto corpore manſiſſe immobilem,